

Nr 15

Utlåtande i anledning av väckt motion om överförande i statlig ägo av sulfittfabriken i Söråker.

I en inom första kammaren under nr 373 väckt motion, vilken hänvisats till bankoutskottet, har herr *Öhman* och *Persson, Helmer*, yrkat, att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t anhåller om att åtgärder vidtages för att i statsmakternas ägo överföra sulfittfabriken i Söråker samt att skapa lämplig industriproduktion i denna.

Beträffande motiveringen för denna hemställan hänvisas till motionen.

Över motionen har yttranden i vederbörlig ordning inhämtats från *arbetsmarknadsstyrelsen* och *länsstyrelsen i Västernorrlands län*, varjämte tillfälle beretts *Svenska Cellulosa Aktiebolaget* att inkomma med yttrande i ärendet.

Svenska Cellulosa Aktiebolaget, som avstyrkt motionen, uttalar bl. a. följande.

Nedläggningen av driften i Söråker samordnades i tiden med införandet av kontinuerlig drift vid Östrands sulfatfabrik. Härigenom kunde en betydande del av Söråkers arbetsstyrka omedelbart övergå till arbete vid denna fabrik, medan vissa andra arbetare bereddes sysselsättning vid SCA:s övriga verk inom Sundsvallsdistriktet. Arbetarantalet vid Söråkersfabriken uppgick vid nedläggningen till 159 man. I medio av föregående månad sysselsattes dessa arbetare på följande sätt:

Vid Östrands fabriker (SCA)	72
Vid Ortvikens pappersbruk och Johannedals boardfabrik (SCA)	31
I rivningsarbeten i Söråker (SCA)	47
Avgångna på grund av ålder och sjukdom	9 159

De med rivningsarbeten sysselsatta äro till övervägande delen arbetare över 60 år, vilka när dessa arbeten nästa år avslutats, komma att erhålla förtidspension motsvarande förutom sedvanlig arbetarpension det belopp, som vederbörande skulle ha erhållit från stat och kommun, därest de varit berättigade till folkpension. Övriga med rivningsarbeten sysselsatta arbetare komma att erbjudas arbete vid SCA:s egna verk eller vid de företag, som övertaga delar av Söråkers industriområde. Det finns i detta sammanhang anledning understryka, att enligt av bolaget tillämpade normer anställningstiden hos SCA och icke — som i motionen antydes — anställningstiden vid visst verk, i första hand är vägledande vid eventuella permitteringar på grund av inskränkningar i driften vid någon av SCA:s anläggningar.

I syfte att skapa gynnsammast möjliga förutsättningar för etablering av andra industrier i sulfittfabrikens gamla byggnader har SCA påskyndat fri-

ställandet av befintliga lokaler genom demontering av det tidigare maskineriet. I samråd med vederbörande arbetsmarknadsorgan och andra organ för industrilokalisering har vidare ett omfattande arbete nedlagts för att utvidga sysselsättningsmöjligheterna i Söråker utöver vad som härrör från den industriella verksamhet, som redan nu bedrivs av Höganäs-Billesholms AB i viss del av fabriksbyggnaderna. Förutsättningarna synas för närvarande goda att inom rimlig tid erhålla ytterligare industrier till Söråker.

Den av bolaget verkställda nedläggningen av Söråkers sulfitfabrik måste anses ligga helt i linje med en ur samhällssynpunkt önskvärd utveckling och effektivisering av näringslivet. Bolaget har på allt sätt sökt förebygga och hindra lokalt besvärande verkningar av nedläggelsen genom långsiktig förplanering och genom intim samverkan med lokala och centrala myndigheter.

I ett vid länsstyrelsens utlåtande fogat yttrande av *Västernorrlands läns företagareförening* framhålles bl. a. följande.

Omfattande rationaliseringar har måst företagas inom massaindustrin, och detta har även drabbat sulfitfabriken i Söråker. Det föreligger inget som helst tvivel om att denna åtgärd var ofrånkomlig, och det torde ha varit till stor fördel för den svenska exporten av sulfitmassa. Anläggningen var tämligen omodern och fordrade alltför stor arbetskraft för att kunna hållas igång. Åtgärder har vidtagits för att skaffa ersättningsindustri. Kommunens förtroendemän har i samråd med länets företagareförening intresserat Höganäs-Billesholms AB att i Söråker anlägga en glasullsfabrik. Den är nu sedan flera år igång och sysselsätter ett 30-tal arbetare. Man torde kunna räkna med att glasullsfabriken inom de närmaste åren kommer att utöka sitt tillverkningsprogram och härigenom tillskapa ytterligare sysselsättningsmöjligheter. Ägaren av sulfitfabriken, Svenska Cellulosa Aktiebolaget, har lagt ner ett förtjänstfullt arbete och lämnat synnerligen gynnsamma villkor åt glasullsfabriken. Utan denna välvilliga inställning hade inte glasullsfabriken kunnat lokaliseras till Söråker. Då det finns ytterligare disponibla fabriksutrymmen har man gjort olika försök att fylla dessa. Först hade man byggnadsmaterialtillverkning, men detta företag visade sig inte vara livskraftigt och har därför flyttats därifrån. Nu föreligger preliminärt beslut om att en mekanisk verkstadsindustri skall övertaga nu icke disponerade lokalutrymmen och under första halvåret 1960 upptaga driften, som till en början kommer att sysselsätta cirka 40 man. Man kan med största säkerhet räkna med att dessa planer kommer att fullföljas och därmed är sysselsättningsproblemet i Söråker i huvudsak löst. Härjämte underhandlar företagareföreningen i samråd med Svenska Cellulosa Aktiebolaget med en svensk storindustri om etablering av ett dotterföretag till Söråker. Underhandlingarna har ännu inte fortskridit så långt att man kan yttra sig om utgången. Med hänsyn till att det inte föreligger någon arbetslöshet inom Söråkers-området och då vidtagna åtgärder för att kompensera nedläggandet av sulfitfabriken lämnat fullt tillfredsställande resultat finns ingen som helst anledning upptaga frågan om överförande till statlig ägo av sulfitfabriken i Söråker till diskussion.

Länsstyrelsen anser att motionen icke bör föranleda någon riksdagens åtgärd.

Utskottet hälsar med tillfredsställelse de åtgärder som vidtagits i syfte att bereda sysselsättning åt de vid den nedlagda sulfittfabriken anställda. De åtgärder som genomförts för att kompensera nedläggandet av sulfittfabriken har såsom framgår av remissyttrandena lämnat ett fullt godtagbart resultat. Vid arbetsförmedlingen i Söråker är f. n. ett trettiotal personer anmälda som arbetslösa; huvudparten av dessa utgöres av diversearbetare. Då länsstyrelsen, länsarbetsnämnden och länets företagareförening även framdeles kommer att uppmärksamt följa sysselsättningsförhållandena i Söråker samt dessutom konkreta planer för ytterligare ny industriell verksamhet utarbetats, föreligger enligt utskottets mening icke något skäl för särskilda åtgärder från riksdagens sida. Utskottet hemställer,

att motionen I:373 icke må till någon riksdagens åtgärd föranleda.

Stockholm den 17 mars 1959

På bankoutskottets vägnar:

K. G. EWERLÖF

Närvarande:

från f ö r s t a kammaren: herrar Ewerlöf, Boo, Fahlander*, Larsson, Nils Theodor, Strandler, Ståhle*, Mannerskantz och Danmans;

från a n d r a kammaren: herrar Sköldin*, Regnéll, Eliasson i Sundborn, Persson i Appuna, Agerberg*, Adamsson*, Boija och Lindahl.

* Ej närvarande vid justeringen.